

V Bruseli 27. 2. 2019
COM(2019) 152 final

SPRÁVA KOMISIE RADE

**Správa o pokroku vo vykonávaní odporúčania Rady z 20. septembra 2016 týkajúceho sa
zriadenia národných rád pre produktivitu**

1. ÚVOD A HLAVNÉ ZISTENIA

Politiky na podporu rastu produktivity a posilnenie konkurencieschopnosti sú prioritou členských štátov, ale aj Únie, a najmä eurozóny. Rast produktivity sa niekoľko desaťročí spomaľuje a ďalšie škody utrpel po hospodárskej a finančnej kríze. Okrem toho odlišný vývoj v oblasti konkurencieschopnosti a produktivity v eurozóne pred krízou prispel k nárastu makroekonomických nerovnováh, ktorých náprava sa ukázala ako zdĺhavá a nákladná. Keďže hlavnou hybnou silou rastu prosperity a príjmov je národná produktivita, tento vývoj má značný dosah na hospodársku prosperitu a príjmovú nerovnosť, ako aj na plynulé fungovanie hospodárskej a menovej únie.

Napriek určitému pokroku stále ostáva veľa práce, ktorú treba vykonať s cieľom zvýšiť odolnosť hospodárstva eurozóny a pripraviť Úniu, aby sa mohla postaviť dlhodobým problémom, ako je starnutie populácie, globalizácia a technologické zmeny. V členských štátoch, ako aj na úrovni Únie ako celku, sa musia uskutočniť politické opatrenia. Podpora produktivity má popredné miesto v ročnom prieskume rastu a v odporúčaníach pre eurozónu¹. Podpora vykonávania štrukturálnych reforiem je počas celého európskeho semestra posilnená. Únia takisto pracuje na posilnení investícií, zlepšení regulačného prostredia a dokončení jednotného trhu, digitálneho jednotného trhu, únie kapitálových trhov, bankovej únie a energetickej únie. Pokrok reforiem v členských štátoch však nie je rovnomerný a z celkového hľadiska je príliš pomalý.

Navrhovanie a vykonávanie politík na posilnenie produktivity je náročné a pre ich úspech je potrebné, aby za ne členské štáty prevzali rozhodnú zodpovednosť. Tieto politiky by mali vychádzať zo spoľahlivých dôkazov a komplexné hybné sily produktivity, ktoré sú v každom členskom štáte do určitej miery osobitné, by sa v nich mali riešiť uceleným spôsobom. Práve preto sa v správe piatich predsedov o dobudovaní európskej hospodárskej a menovej únie² odporúčalo, aby každý členský štát eurozóny zriadil inštitúciu, ktorá bude zodpovedať za sledovanie hospodárskej konkurencieschopnosti a vydávanie politických odporúčaní v tejto oblasti. Účelom týchto inštitúcií je presadzovanie a podpora vykonávania štrukturálnych reforiem poskytnutím pevného analytického základu a informácií pre verejné diskusie. Vlády členských štátov môžu využívať dôkazy vytvorené týmito inštitúciami na získanie politickej a verejnej podpory na dosiahnutie potrebných reforiem.

Rada v septembri 2016 na základe návrhu Komisie prijala odporúčanie, ktorým vyzvala členské štáty eurozóny, aby do marca 2018 zriadili národné rady pre produktivitu³. Odporúčanie je určené členským štátom eurozóny, členské štáty, ktoré nepatria do eurozóny, sa však takisto nabádajú, aby určili alebo zriadili podobné inštitúcie. Rady pre produktivitu boli naplánované ako inštitúcie, ktoré sú objektívne, neutrálne a nezávislé z hľadiska analýzy a obsahu a ktoré môžu skúmať problémy v oblasti produktivity a prispieť k tvorbe politík

¹ Európska komisia (2018). Ročný prieskum rastu na rok 2019: Za silnejšiu Európu, ktorá dokáže čeliť celosvetovej neistote, COM(2018) 770.

² Európska komisia (2015). Správa piatich predsedov: Dobudovanie hospodárskej a menovej únie v Európe.

³ Odporúčanie Rady z 20. septembra 2016 týkajúce sa zriadenia národných rád pre produktivitu. Ú. v. EÚ C 349, 24.9.2016, s. 1.

založených na dôkazoch. Na základe spoločných charakteristík a úloh týchto rád môže každý členský štát rozhodovať o konkrétnom usporiadaní svojej rady pre produktivitu.

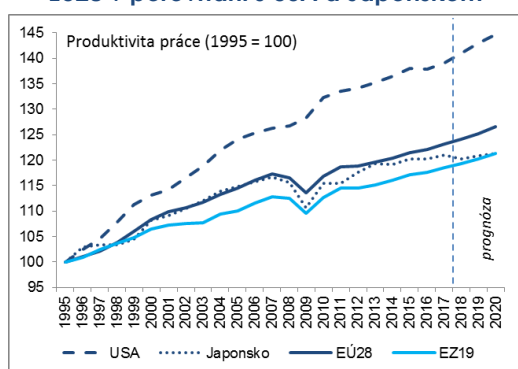
Rada v tomto odporúčaní takisto vyzýva Komisiu, aby do 20. marca 2019 vypracovala správu o pokroku o vykonávaní a vhodnosti tohto odporúčania. Touto správou je tento príkaz splnený. Správa vychádza z odpovedí prieskumu, ktorý útvary Komisie v decembri 2018 rozoslali ustanoveným radám pre produktivitu a členom Výboru pre hospodársku politiku. Obsahuje prehľad trendov v oblasti produktivity a konkurencieschopnosti v Únii a v eurozóne, opis súčasného stavu zriaďovania rád pre produktivitu ku koncu roku 2018 a zhrnutie týkajúce sa spolupráce rád pre produktivitu a úlohy Komisie. K hlavným zisteniam tejto správy patria:

- **Národné rady pre produktivitu už boli zriadené vo väčšine členských štátov eurozóny a počet rád stále rastie.** Svoje rady pre produktivitu už zriadilo desať členských štátov eurozóny (Belgicko, Cyprus, Fínsko, Francúzsko, Írsko, Litva, Luxembursko, Holandsko, Portugalsko a Slovinsko). Zvyšné členské štáty eurozóny potvrdili svoj zámer zriadiť rady pre produktivitu a niektoré z nich už dosiahli pokročilé štádium procesu (Grécko, Malta a Slovensko). Okrem toho tri členské štáty, ktoré nepatria do eurozóny, určili alebo zriadili podobné inštitúcie (Dánsko, Maďarsko a Rumunsko).
- **Členské štáty si zvolili rozmanité usporiadanie rád, v čom sa z veľkej časti odzrkadľovali podmienky v jednotlivých krajinách.** Usporiadanie ustanovených rád pre produktivitu sa vo všeobecnosti zdá byť v súlade s požiadavkami odporúčania Rady. V niekoľkých prípadoch však určité požiadavky neboli jasne zakotvené vo vnútroštátnych právnych predpisoch, napríklad pokiaľ ide o ustanovenia na zabezpečenie funkčnej autonómie a primeraného prístupu k informáciám. Mandát niektorých rád pre produktivitu je takisto časovo obmedzený. To, či tieto faktory budú mať nejaký vplyv na výkonnosť príslušných rád pre produktivitu, sa však ešte len uvidí, keďže väčšina rád je pomerne nová a istý čas potrvá, než sa dosiahne nejaký pokrok.
- **Je povzbudivé sledovať, že niektoré rady pre produktivitu aktívne prispievajú do vnútroštátnych diskusií o problémoch súvisiacich s produktivitou.** Za normálnych okolností sú v tejto oblasti najúspešnejšie rady pre produktivitu, ktoré sa opierajú o existujúce inštitúcie. Niekoľko rád už uverejnilo svoje výročné správy a aktívne sa zapája do diskusií o produktivite, a to aj prostredníctvom organizácie podujatí, konferencií, seminárov a uverejňovania správ.
- **Európska komisia založila sieť rád pre produktivitu, ktorej cieľom je uľahčiť výmenu názorov, postupov a skúseností a pomôcť radám, aby lepšie zohľadňovali širší rozmer eurozóny a Únie.** Komisia považuje rady pre produktivitu za dôležitých účastníkov dialógu a sprostredkovateľov na vybudovanie zodpovednosti členských štátov za reformy. Komisia si bude pravidelne vymieňať názory so všetkými zúčastnenými radami pre produktivitu, a to aj počas služobných ciest do členských štátov v rámci európskeho semestra.

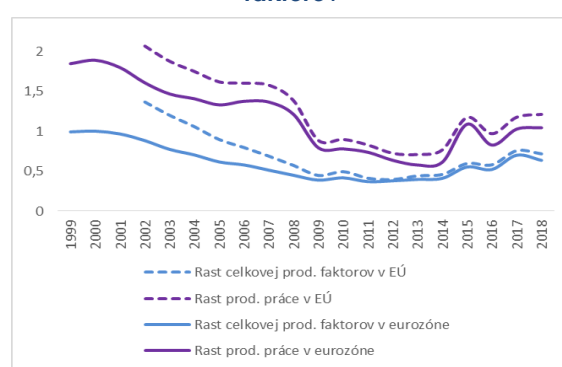
2. PRODUKTIVITA A KONKURENCIESCHOPNOSŤ V ÚNII A EUROZÓNE

Rast produktivity práce v Únii a ďalších vyspelých ekonomikách sa znižoval ešte pred krízou. Hoci tento trend postihol väčšinu vyspelých ekonomík, rozdiel v produktivite medzi Úniou a USA sa v posledných dvoch desaťročiach rozšíril (graf 1). Napriek nedávnomu zlepšeniu rast produktivity práce a celkovej produktivity faktorov v Únii a eurozóne naďalej ostával na nižšej úrovni než pred krízou (graf 2). Nedávne zlepšenie navyše zakrýva značné rozdiely medzi členskými štátmi⁴. Rozdiely v Európe v oblasti rastu produktivity práce súvisia s činiteľmi, akým je proces vyrovnávania rozdielov niektorých členských štátov, krajiny s nižšou počiatočnou produktivitou práce vykazujú v priemere vyšší rast produktivity po roku 1995 (graf 3).

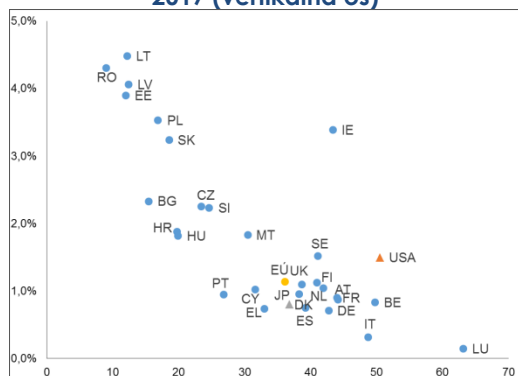
Graf 1: Produktivita práce v eurozóne a v krajinách EÚ28 v porovnaní s USA a Japonskom

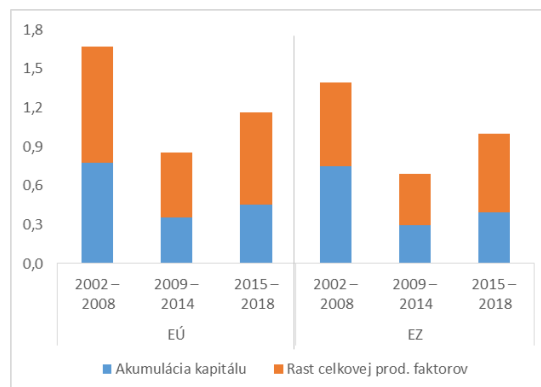
Graf 2: Rast produktivity práce a celkovej produktivity faktorov

Graf 3: Produktivita práce v roku 1995 (horizontálna os) a priemerný rast produktivity v rokoch 1995 – 2017 (vertikálna os)

Graf 4: Prínos k rastu produktivity práce

Zdroj: AMECO. Poznámka: V grafe 3 je produktivita práce v roku 1995 meraná pomocou štandardu kúpnej sily.

Rast produktivity práce je poháňaný produktívnymi investíciami a technickým pokrokom, pričom obidva faktory sú stále pomerne slabé (graf 4). Technický pokrok v Únii, meraný prostredníctvom rastu celkovej produktivity faktorov, sa počas krízy spomalil a ešte sa nevrátil na svoju úroveň pred krízou. Investície takisto počas celosvetovej hospodárskej a finančnej krízy klesli a doteraz sa v plnej miere neobnovili. Rozhodné politické opatrenia na úrovni Únie (napr. prostredníctvom Investičného plánu pre Európu)

⁴ Napríklad v roku 2018 sa rast produktivity pohyboval v rozpätí od -0,4 % v Luxembursku do 4,3 % v Poľsku.

a na vnútroštátnej úrovni pomohli značnému oživeniu investícií, investície však stále nedosahujú úroveň pred krízy.

Rast produktivity sa spomalil a zároveň sa rozšíril rozdiel vo využívaní technického pokroku medzi poprednými a menej výkonnými spoločnosťami⁵. Dokazuje to väčší rozdiel v úrovni produktivity medzi firmami s najlepším výkonom na trhu a firmami s najnižšou produktivitou, pričom technický pokrok najviac prospieva firmám s najvyššou výkonnosťou, ktoré zvýšili svoju prevahu na trhu. Naproti tomu najmenej produktívne firmy nie sú schopné rýchlo využiť novšie technológie a zaostávajú. Tento jav má aj sociálny dosah, keďže väčší rozptyl produktivity medzi podnikmi môže znamenať väčší rozptyl miezd v celom hospodárstve, a teda aj rozširovanie príjmovej nerovnosti.

Na rast produktivity a konkurencieschopnosť majú vplyv makroekonomické, inštitucionálne a regulačné podmienky. Tieto podmienky zahŕňajú: i) udržateľné inovácie a zlepšovanie úrovne vzdelávania; ii) riadne fungujúci trh práce a trh s výrobkami; iii) prístup k financiám a účinné rámce platobnej neschopnosti; a iv) priaznivé podnikateľské prostredie. V niekoľkých členských štátoch dôležitú úlohu pri nevýraznom raste produktivity zohrávalo viacero faktorov, napríklad spomalenie pri zavádzaní nových technológií, regulácia v oblasti trhu s výrobkami ohrozujúca konkurencieschopnosť a zlyhanie trhov práce^{6, 7}.

Podpora rastu produktivity si vyžaduje ciele politiky založené na dôkazoch. V záujme riešenia problémov rastu produktivity existuje priestor na politické opatrenia na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni Únie. Cieľom vnútroštátnych reforiem by malo byť zvýšenie rastu produktivity a tieto reformy by mali obsahovať ciele opatrenia na podporu investícií, rozvoj zručností a silnejšie a lepšie prepojenie medzi systémami vzdelávania a podnikmi. Členské štáty by navyše mali prevziať kolektívnu aj individuálnu zodpovednosť za to, že využijú plný potenciál jednotného trhu. Diskusia o politikách súvisiacich s produktivitou a o štrukturálnych reformách musí mať dostatok informácií, aby bolo možné správne určiť problémy a možné účinky politík. Rady pre produktivitu teda svojou analytickou a nezávislou prácou môžu prispieť k diskusii založenej na dôkazoch a uskutočňovať výmenu osvedčených postupov.

Politiky na posilnenie produktivity sa riešia v rámci európskeho semestra. Problémy týkajúce sa rastu produktivity sú do určitej miery charakteristické pre jednotlivé krajiny a neexistuje nijaký univerzálny politický návod na ich riešenie. V roku 2018 väčšina členských štátov dostala odporúčania pre jednotlivé krajiny týkajúce sa politických opatrení v oblasti súvisiacej s produktivitou. Podobne aj odporúčanie pre eurozónu z roku 2018 obsahovalo požiadavku, aby členské štáty eurozóny uprednostnili reformy, ktoré zvyšujú produktivitu a rastový potenciál.

⁵ OECD (2017). The great divergence(s). OECD Science, Technology and Innovation Policy Papers č. 39.

⁶ Anzoategui, Comin, Gertler and Martinez (2015): Endogenous Technology Adoption and R&D as Sources of Business Cycle Persistence, pracovný dokument NBER č. 22005.

⁷ Cetto, Fernald, Mojona (2016): The pre-Great Recession slowdown in productivity, Federal Reserve Bank of San Francisco, pracovný dokument 2016-08.

3. SÚČASNÝ STAV V OBLASTI ZRIAĐOVANIA NÁRODNÝCH RÁD PRE PRODUKTIVITU OD KONCA ROKU 2018

Národné rady pre produktivitu zriadilo desať členských štátov eurozóny a tri členské štáty, ktoré nepatria do eurozóny.⁸ V eurozóne ide o Belgicko, Cyprus, Fínsko, Francúzsko, Írsko, Litvu, Luxembursko, Holandsko, Portugalsko a Slovinsko; a tri členské štáty, ktoré nepatria do eurozóny, sú Dánsko, Maďarsko a Rumunsko. Deväť zvyšných členských štátov eurozóny (Rakúsko, Nemecko, Grécko, Estónsko, Španielsko, Taliansko, Lotyšsko, Malta a Slovensko) oznámili svoj zámer zriaďovať rady a v Grécku, na Malte a Slovensku proces dosiahol pokročilé štádium⁹.

S výnimkou Chorvátska sa päť zvyšných členských štátov, ktoré nepatria do eurozóny (Bulharsko, Česká republika, Poľsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo), **rozhodli, že radu pre produktivitu nezriadia**. Vo väčšine prípadov svoje rozhodnutie zdôvodňovali tým, že už majú inštitúcie, ktoré plnia niektoré alebo všetky úlohy uvedené v odporúčaní Rady.

Veľké množstvo existujúcich rád pre produktivitu bolo ustanovených iba nedávno, a preto je priskoro na poskytnutie komplexného posúdenia ich vplyvu. Na tomto pozadí sa v tomto oddiele hodnotia hlavné charakteristiky rád pre produktivitu, a to najmä pokiaľ ide o požiadavky uvedené v odporúčaní Rady (t. j. úlohy, ktoré im boli pridelené; vysoká miera funkčnej autonómie a schopnosť vypracúvať kvalitné a objektívne analýzy).

3.1. Inštitucionálne usporiadanie zriadených národných rád pre produktivitu

Väčšina rád pre produktivitu nejakým spôsobom využíva existujúce inštitúcie. Sedem členských štátov (Dánsko, Írsko, Litva, Holandsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko) ako rady pre produktivitu ustanovilo už existujúce inštitúcie a rozšírilo ich mandát na výkon stanovených úloh. Šesť zvyšných členských štátov (Belgicko, Cyprus, Fínsko, Francúzsko, Maďarsko, Luxembursko) vytvorilo nové orgány, ktoré sa zvyčajne opierajú o pomoc existujúcej štruktúry, napr. o ministerský odbor alebo o výskumný ústav (podrobnejšie v tabuľke 1).

⁸ Zápis rád pre produktivitu do obchodného registra je v týchto členských štátoch podľa všetkého dokončený, hoci v niektorých prípadoch sú potrebné dodatočné kroky. Vnútorne predpisy rád pre produktivitu musia byť prijaté napríklad vo Fínsku a v Luxembursku. K ďalším chýbajúcim krokom patrí formálne vymenovanie členov rady pre produktivitu v Belgicku a Luxembursku.

⁹ Konkrétne, ministerské rozhodnutie o ustanovení KEPE za národnú radu pre produktivitu sa má uverejniť v úradnom vestníku v prvej polovici roku 2019. Slovensko ustanovilo Inštitút pre stratégie a analýzy ako sekretariát rady pre produktivitu. Malta vyzvala Radu pre hospodársky a sociálny rozvoj, aby plnila úlohy rady pre produktivitu. V oboch prípadoch však ešte neboli prijaté právne ustanovenia potrebné na vytvorenie rád pre produktivitu v rámci právneho poriadku.

Tabuľka 1: Existujúce rady pre produktivitu a dátum zápisu do obchodného registra

	Názov rady pre produktivitu	Dátum vytvorenia	Charakteristiky
BE	Národná rada pre produktivitu (<i>Nationale Raad voor de Productiviteit/ Conseil National de la Productivité</i>)	november 2018	nová inštitúcia
CY	Cyperská rada pre hospodárstvo a konkurencieschopnosť	jún 2018	nová inštitúcia
DK	Dánske hospodárske rady	február 2017	na základe existujúcej inštitúcie
FI	Fínska rada pre produktivitu (<i>Tuottavuuslautakunta</i>)	október 2018	nová inštitúcia
FR	Národná rada pre produktivitu (<i>Conseil National de la Productivité</i>)	jún 2018	nová inštitúcia
HU	Národná rada pre konkurencieschopnosť	október 2016	nová inštitúcia
IE	Národná rada pre konkurencieschopnosť	marec 2018	na základe existujúcej inštitúcie
LT	Ministerstvo hospodárstva a inovácií	4. štvrťrok 2017	na základe existujúcej inštitúcie
LU	Národná rada pre produktivitu (<i>Conseil National de la Productivité</i>)	september 2018	nová inštitúcia
NL	Holandský úrad CPB pre analýzu hospodárskej politiky (<i>Centraal Planbureau</i>)	apríl 2017	na základe existujúcej inštitúcie
PT	Rada pre produktivitu (<i>Conselho para a Produtividade</i>)	marec 2018	na základe existujúcej inštitúcie
RO	Rada pre hospodárske plánovanie (CEP) v rámci Národnej komisie pre stratégiu a prognostiku	august 2018	na základe existujúcej inštitúcie
SI	Inštitút pre makroekonomickú analýzu a rozvoj (IMAD) (<i>Urad RS za makroekonomske analize in razvoj</i>)	apríl 2018	na základe existujúcej inštitúcie

Zdroj: Na základe odpovedí prieskumu, ktorý zamestnanci Komisie v decembri 2018 rozoslali ustanoveným radám pre produktivitu a členom Výboru pre hospodársku politiku.

Všetky rady pre produktivitu okrem rád v Portugalsku a na Cypre majú mandát na neurčitý čas. Rady pre produktivitu v Portugalsku a na Cypre boli ustanovené na obdobie dvoch (Portugalsko) a troch (Cyprus) rokov, a pokiaľ sa ich mandát neobnoví, tieto inštitúcie zaniknú. Podľa odporúčania Rady by rady pre produktivitu mali vykonávať svoju činnosť nepretržite.

Z hľadiska organizačnej štruktúry existujú v zásade dva modely, ktoré členské štáty prijali:

- v prvom modeli radu tvorí niekoľko členov vybraných z akademickej obce, zo záujmových združení, z odborov, orgánov verejnej správy a/alebo iných subjektov verejného sektora a na jej čele je predseda (Belgicko, Cyprus, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Maďarsko¹⁰, Írsko, Luxembursko a Rumunsko). Počet členov sa pohybuje v rozpätí od štyroch (Fínsko a Dánsko) do šestnásť (Írsko) a ide o neplatených zamestnancov (s výnimkou Dánska), hoci môžu dostávať odmenu za účasť na schôdzach. Rada dostáva technickú a/alebo administratívnu podporu od orgánov štátnej správy (Fínsko, Írsko, Maďarsko a Cyprus), od verejnej inštitúcie,

¹⁰ V prípade Maďarska rade pre produktivitu predsedá minister financií.

ktorá nie je orgánom verejnej správy (Luxembursko, Francúzsko a Rumunsko), alebo od skupiny odborníkov poverených touto úlohou (Belgicko a Dánsko),

- alebo sa úloha rady pre produktivitu zverí subjektu, ako napríklad výskumnému ústavu (Holandsko a Slovinsko) alebo ministerskému odboru (Portugalsko), ktorý vedie platený riaditeľ alebo predseda pracujúci na plný pracovný úväzok a ktorý má vlastných zamestnancov.¹¹

3.2. Funkčná autonómia

Funkčná autonómia je pre rady pre produktivitu nevyhnutná, aby mohli získať vierohodnosť a prispieť do vnútroštátnej diskusie. Nezávislé vysokokvalitné hospodárske analýzy politických problémov môžu zvýšiť transparentnosť a posilniť dialóg o politike v členských štátoch. V odporúčaní Rady sa preto považuje za nevyhnutné, aby rady pre produktivitu dostali funkčnú autonómiu voči akémukoľvek orgánu verejnej moci zodpovednému za navrhovanie a vykonávanie politík v oblasti produktivity a konkurencieschopnosti v členskom štáte. Tento aspekt je dôležitý, lebo rady pre produktivitu sa vo všeobecnosti opierajú o štruktúry a zdroje verejnej správy a majú problém etablovať sa ako nestranné inštitúcie.

V niekoľkých prípadoch je funkčná autonómia zaručená zákonom. Funkčná autonómia rád pre produktivitu sa výslovne uvádza v právnych predpisoch, ktorými sa zriaďujú rady v Belgicku, vo Fínsku, v Luxembursku, Holandsku a Slovinsku.

Všetky rady pre produktivitu uviedli, že o svojom pracovnom programe rozhodujú samostatne. Navyše sa zdá, že pre ich výskum nie je potrebný súhlas na politickej úrovni (alebo nejaká iná forma procesu vonkajšieho povolenia) pred jeho uverejnením. V prípade rád pre produktivitu, ktoré sú súčasťou štruktúry ministerstiev, bez akéhokoľvek ustanovenia, o ktoré by sa mohla oprieť ich funkčná autonómia (Portugalsko a Litva), sa však schvaľovanie ich výročných správ bude pravdepodobne riadiť bežným postupom schvaľovania na ministerstve. Vo všetkých prípadoch sa na základe skutočnej histórie rád pre produktivitu pri poskytovaní nezávislých a relevantných analýz a na základe oznamovania ich výsledkov transparentným a vyváženým spôsobom ukáže, či bola splnená požiadavka odporúčania Rady, aby rady pre produktivitu mali vysokú mieru funkčnej autonómie.

Rady pre produktivitu by mali mať aj prístup k informáciám nevyhnutným na výkon ich mandátu. Tri členské štáty (Belgicko, Luxembursko a Rumunsko) rade pre produktivitu zaručujú prístup k informáciám prostredníctvom ustanovení právnych predpisov. Niekoľko ďalších rád pre produktivitu plánuje podpísať memorandum so štatistickým úradom členského štátu, v ktorom sa nachádzajú, s cieľom zabezpečiť si prístup k informáciám (Fínsko). Hoci vo väčšine prípadov takéto ustanovenia právnych predpisov chýbajú, rady sa domnievajú, že majú dostatočný prístup k údajom a informáciám.

Náležité kritériá oprávnenosti, ktoré majú spĺňať členovia rady či jej vedenie, môžu takisto posilniť mieru funkčnej autonómie. Tieto kritériá majú pomôcť zabezpečiť kvalitu

¹¹ Litovská rada pre produktivitu je do istej miery výnimočná, pretože ju tvoria dvaja analytici pracujúci na plný pracovný úväzok v rámci divízie pre hospodársku politiku litovského ministerstva hospodárstva a inovácií.

a nezávislosť výstupov rady pre produktivitu. Kritériami môžu byť akademické kvalifikácie (Holandsko a Slovinsko), odbornosť v danej oblasti (Belgicko, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Maďarsko, Holandsko a Rumunsko), kritériá na zabránenie konfliktom záujmov (Belgicko a Dánsko) a na zabezpečenie vyváženého zastúpenia zainteresovaných strán (Írsko).

3.3. Úlohy

Úlohy pridelené ustanoveným radám pre produktivitu sú vo všeobecnosti v súlade s odporúčaním Rady. Rady pre produktivitu sú poverené plnením dvoch hlavných úloh: i) diagnostika a analýza vývoja v oblasti produktivity a konkurencieschopnosti v príslušných členských štátoch a ii) nezávislá analýza politických problémov v oblasti produktivity a konkurencieschopnosti. V súlade so šiestym bodom odporúčania Rady mandát všetkých rád pre produktivitu (s výnimkou Maďarska) zahŕňa aj uverejnenie výročnej správy. Po uverejnení výročných správ, ktoré sú hlavným prostriedkom rád pre produktivitu na podporu diskusie o produktivite, väčšina z nich plánuje zorganizovať aktivity v oblasti terénnej sociálnej práce, ako sú podujatia alebo semináre.

Niektoré mandáty národných rád pre produktivitu majú osobitné prvky. Napríklad mandát belgickej rady pre produktivitu zahŕňa vypracovanie štúdie vplyvu a vykonávania odporúčaní európskych inštitúcií v oblastiach produktivity a konkurencieschopnosti. Rady pre produktivitu vo Francúzsku a v Litve plánujú zaradiť odporúčania do svojich výročných správ, kým írsky rada môže uverejniť správy, ktoré nie sú výročné, s odporúčaniami o opatreniach potrebných na zvýšenie konkurencieschopnosti. Cyperská rada pre produktivitu bola poverená vedením dialógu so zainteresovanými stranami o kľúčových otázkach konkurencieschopnosti a produktivity.

3.4. Schopnosť vypracúvať kvalitné a vyvážené analýzy

Kľúčovým aspektom práce rád pre produktivitu je vykonávanie hospodárskych a štatistických analýz s cieľom poskytovať informácie pre verejnú diskusiu o politikách súvisiacich s produktivitou. Podľa odpovedí na prieskum Komisie majú rady pre produktivitu schopnosť viesť výskum samostatne alebo prostredníctvom svojich podporných inštitúcií.

Rady, ktoré sa opierajú o existujúce inštitúcie, môžu vo všeobecnosti stavať na vlastnej histórii týkajúcej sa kvalitných analýz a už preskúmali otázky súvisiace s produktivitou, ktoré patria do ich právomoci rád pre produktivitu (Dánsko, Írsko, Holandsko, Portugalsko a Slovinsko). Rady v Írsku a Dánsku už uverejnili svoje výročné správy, kým o niekoľkých ďalších správach sa rokuje. Príkladom inej relevantnej analýzy je to, že írsky rada v roku 2018 zverejnila prehľad konkurencieschopnosti na porovnanie výkonnosti konkurencieschopnosti Írska s ohľadom na určitý okruh vybraných krajín. Rada pre produktivitu v Holandsku takisto vypracovala štúdie zaoberajúce sa otázkami, ako sú rozdiely v produktivite medzi firmami a návratnosť vysokoškolského vzdelávania. Členovia niektorých rád pre produktivitu sú vysoko uznávaní akademickí pracovníci, ktorí by mali zaručovať kvalitu a relevantnosť svojich analýz a zvyšovať vierohodnosť svojich výstupov. Väčšina rád pre produktivitu okrem toho môže takisto objednať štúdie od tretích strán.

V záujme vyváženého zastúpenia rôznych názorov rady pre produktivitu môžu viesť konzultácie s príslušnými zainteresovanými stranami, mali by si však zachovať neustrannosť. Konkrétne by rady pre produktivitu podľa odporúčania Rady nemali vyjadrovať výlučne alebo hlavne názory a záujmy určitej skupiny zainteresovaných strán. V prípade Írska a Maďarska majú v radách pre produktivitu priame zastúpenie odbory a záujmové združenia. Všetky ostatné rady oznámili, že so zainteresovanými stranami vedú buď formálne (Belgicko, Cyprus, Francúzsko, Litva, Luxembursko a Rumunsko), alebo neformálne konzultácie (Dánsko, Fínsko, Holandsko, Portugalsko a Slovinsko).

4. SPOLUPRÁCA MEDZI NÁRODNÝMI RADAMI PRE PRODUKTIVITU A ÚLOHA KOMISIE

Vzhľadom na cezhraničnú povahu problémov týkajúcich sa produktivity je spolupráca medzi radami pre produktivitu oprávnená, a to najmä v eurozóne. V tomto zmysle sa v správe piatich predsedov požadovalo vytvorenie systému rád pre produktivitu v eurozóne, čím dôjde k spojeniu vnútroštátnych orgánov a Komisie.

Zriadené rady pre produktivitu si začali vymieňať názory na otázky súvisiace s produktivitou a svoje postupy. Od roku 2017 Komisia usporiadala niekoľko podujatí (seminárov a konferencií) s cieľom vytvoriť sieť rád pre produktivitu. Sieť podporovaná Komisiou sa usiluje podporovať spoluprácu medzi národnými radami pre produktivitu tým, že im pomáha pri výmene názorov a osvedčených postupov a podnecuje diskusie súvisiace s produktivitou a konkurencieschopnosťou v členských štátoch a zároveň zohľadňuje širší rozmer eurozóny a Únie. Uvažuje sa o pravidelných polročných stretnutiach spojených s nepretržitou výmenou názorov, ktorú umožňuje špecializovaná aplikácia na vytváranie virtuálnych sietí. A napokon, Komisia zabezpečí dobrú spoluprácu a komplementárnosť s Globálnym fórom Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj o produktivite.

V kontexte európskeho semestra a postupu pri makroekonomickej nerovnováhe by sa mohli využívať nezávislé odborné znalosti rád pre produktivitu. V kontexte európskeho semestra sa v značnej miere používali štúdie a analýzy vypracované existujúcimi a široko uznávanými inštitúciami, ktoré boli ustanovené ako rady pre produktivitu. Ako sa uvádza v odporúčaní Rady, Komisia si bude pravidelne vymieňať názory so všetkými zúčastnenými radami pre produktivitu, a to aj počas služobných ciest na účely zistenia potrebných skutočností.

5. ZÁVERY

Táto správa predstavuje počiatočné posúdenie formálnych prvkov charakterizujúcich ustanovené rady pre produktivitu. Riadi sa požiadavkou odporúčania Rady, aby Komisia vypracovala správu o pokroku o vykonávaní a vhodnosti tohto odporúčania. Na základe informácií, ktoré poskytl členské štáty, sa v súčasnosti nejaví potrebné revidovať odporúčanie Rady.

Je povzbudivé, že väčšina členských štátov eurozóny zriadila národné rady pre produktivitu a zvyšné krajiny ich plánujú zriadiť v blízkej budúcnosti. Rady pre

produktivitu majú vysoký potenciál zaobstarávať informácie pre diskusie o politikách na podporu produktivity a konkurencieschopnosti a uľahčiť ich vykonávanie prostredníctvom vyššej zodpovednosti krajín za reformné programy. Úsilie, ktoré vyvinuli rady pre produktivitu, môže konkrétne podporiť reformy potrebné na zlepšenie konvergenzie a odolnosti v eurozóne, čím sa dopĺňa štruktúra správy vecí verejných v eurozóne.

Členské štáty, ktoré ešte neustanovili národné rady pre produktivitu, by proces ustanovovania mali dokončiť čo najskôr. Užitočnosť týchto inštitúcií sa preukázala v mnohých krajinách v Európe a na celom svete. Ustanovené rady pre produktivitu v niektorých členských štátoch sú subjekty s dobrou povest'ou a preukázaným vplyvom na vnútroštátne diskusie o produktivite. V ostatných členských štátoch si rady pre produktivitu ešte len musia vytvoriť svoj profil. Vzhľadom na problémy týkajúce sa produktivity v Európe sa od rád pre produktivitu očakáva, že pomôžu vytvoriť zodpovednosť za politické opatrenia na podporu produktivity na vnútroštátnej úrovni a na úrovni eurozóny a Únie. Táto zodpovednosť je dôležitá aj z hľadiska Programu na podporu reforiem, ktorý navrhla Komisia¹² v kontexte viacročného finančného rámca.

Ešte je príliš skoro na úplné vyhodnotenie účinnosti národných rád pre produktivitu. V mnohých prípadoch boli inštitúcie formálne ustanovené len prednedávnom a ich úplný vplyv sa ešte len ukáže. Ďalšie posúdenie sa preto uskutoční počas prvého roka po tom, ako funkciu prevezme budúca Komisia, a bude obsahovať informácie o hlavných vývojových trendoch a ďalšie hodnotenie charakteristík a činnosti rád.

¹² Pozri dokument COM(2018) 391 final týkajúci sa návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení Programu na podporu reforiem.